

Jak oni się utrzymują?

5 lutego 2013

Ulubioną zabawą organizacji pracodawców, a jeszcze częściej mediów, jest zajmowanie się zagadnieniami finansowania związków zawodowych, zarówno organizacji zakładowych, jak i central związkowych, nie pomijając przy tym oczywiście zarobków przewodniczących organizacji. Natomiast żadne media nie napisały jak do tej pory o dochodach i wydatkach organizacji pracodawców.

Pod pręgierzem mediów znajdują się wynagrodzenia etatowych działaczy związkowych, wydatki na lokale i prowadzenie statutowej działalności przez zakładowe i międzyzakładowe organizacje związkowe (komisje) wchodzące w skład Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” i Forum Związków Zawodowych. Podobnej dociekliwości brakuje natomiast, gdy chodzi o reprezentatywne organizacje pracodawców: Pracodawców RP (dawnej Konfederacji Pracodawców Polskich), Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Związek Rzemiosła Polskiego i Business Centre Club – Związek Pracodawców (BCC-ZP). Przyjrzyjmy się zatem, jakimi środkami finansowymi mogą dysponować trzy największe organizacje pracodawców, tj. Pracodawcy RP, PKPP „Lewiatan” i BCC-ZP.

Przedstawione wyliczenia są czysto teoretyczne. Nie mogą być pełne i rzetelne, gdyż jak dotąd żadna firma nie pochwaliła się, jakie są średnie zarobki jej pracowników lub jaki jest jej fundusz płac w danym roku. Nie twierdzę także, że tak jest, ale tak może być! Zatem do dzieła.

Zaczynamy od członkostwa w poszczególnych organizacjach. Kto zatem może być członkiem organizacji pracodawców?

W tym przypadku jest tak samo jak w związkach zawodowych: członkami, czyli tymi, którzy zobowiązani są opłacać składkę

członkowską, mogą w przypadku Pracodawców RP, zgodnie ze statutem, być pracodawcy oraz ich związki i federacje. W przypadku PKPP „Lewiatan”: związki pracodawców, federacje związków pracodawców i inne zrzeszenia organizacji działające na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz pracodawcy posiadający szczególną pozycję gospodarczą i znaczenie w stosunkach pracy.

Zupełnie inaczej jest w przypadku członkostwa w trzeciej organizacji. Jej członkiem może zostać każdy członek BCC sp. z o.o., który „na mocy oddzielnej decyzji właściwego organu załączonej do deklaracji przystąpienia, może również zostać członkiem BCC Związku Pracodawców”.

Teraz liczba członków. Zgodnie z danymi organizacji z ich stron internetowych zrzeszają one i zatrudniają odpowiednio:

- Pracodawcy RP w 7500 firmach – 4 miliony pracowników,
- PKPP „Lewiatan” w ponad 3750 firmach – 700 tysięcy pracowników,
- BCC-ZP 2500 członków (osób i firm) – 500 tysięcy pracowników.

I rzecz najważniejsza w każdej organizacji – zarówno związkowej, jak i pracodawców – czyli składka członkowska. Zasady finansowania powyższych organizacji pracodawców regulują ich statuty oraz uchwały (lub inne decyzje) w sprawie wysokości składki członkowskiej. Nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyby nie fakt, że organizacje pracodawców, w przeciwieństwie do związków zawodowych, pośrednio finansuje państwo! Dzieje się tak w efekcie stosownego zapisu w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Otóż zgodnie z tą ustawą pracodawcy i przedsiębiorcy należący do wymienionych organizacji mogą w majestacie prawa, na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 37, wliczać w koszty uzyskania przychodów swoich firm składki na rzecz tych organizacji – „do

wysokości łącznie nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty odpowiadającej 0,15% kwoty wynagrodzeń wypłaconych [wszystkim pracownikom – przypis J. J. G.] w poprzednim roku podatkowym, stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne”.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie dostępnych w internecie danych można wyliczyć – w wielkim przybliżeniu – maksymalną kwotę, jaką te organizacje mogą otrzymać łącznie od swoich członków oraz jakie kwoty mogą otrzymywać od poszczególnych członków w skali roku.

Przykładowe wyliczenia w tym zakresie:

Organizacje zatrudniają łącznie 5 200 000 pracowników (2012 r.). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracownika w gospodarce narodowej w 2011 r. wynosiło 3399,52 zł. Zatem organizacje te mogłyby otrzymać kwotę:

$$5\,200\,000 \times 3399,52 \text{ zł} = 17\,677\,504 \text{ zł miesięcznie}$$
$$17\,677\,504 \text{ zł} \times 12 \text{ miesięcy} / 0,15\% = 318\,195\,072 \text{ zł.}$$

Czyli średnio ponad 100 milionów złotych rocznie na jedną organizację. Kwota wręcz astronomiczna!

Ale jak się okazuje, mediom (i wspieranym przez nie organizacjom pracodawców) bardziej doskwierają kwoty, jakimi dysponują związki zawodowe ze swoich składek członkowskich. Dodajmy – składek płaconych przez osoby fizyczne ze swoich dochodów z pracy już po opodatkowaniu.

Przyjrzyjmy się innym wyliczeniom, mianowicie ile mogą płacić na rzecz organizacji pracodawców największe polskie firmy:

– Polski Koncern Naftowy ORLEN SA w Płocku zatrudniał w 2008 r. 4692 osób, średnie wynagrodzenie (bez zarobków zarządu) w roku 2007 wynosiło 6200 zł (dane za „Tygodnikiem Płockim” z 26 maja 2008 r.). Oznacza to, że Zarząd Spółki mógł przekazać w 2008 r. jako składkę z tytułu przynależności Spółki do jednej

z organizacji pracodawców kwotę w wysokości:

$$4692 \times 6200 \text{ zł} = 29\,090\,400 \text{ zł/miesiąc}$$

$$29\,090\,400 \text{ zł/m-c} \times 12 \text{ miesięcy} / 0,15\% = 523\,627,20 \text{ zł}$$

Natomiast przy założeniu, że składkę zapłaci za pracowników całej grupy kapitałowej, zatrudniającej w 2008 r. 23 321 osób, otrzymamy takie kwoty:

$$23\,321 \times 6200 \text{ zł} = 144\,590\,200 \text{ zł/miesiąc}$$

$$144\,590\,200 \text{ zł/m-c} \times 12 \text{ miesięcy} / 0,15\% = 2\,602\,623,60 \text{ zł}$$

– KGHM Polska Miedź S.A. zatrudniał w 2008 r. 18 486 osób, średnie wynagrodzenie w 2007 r. (w 2009 r. zdaniem rzecznika prasowego KGHM była to kwota 7900 zł) przyjmijmy, że wynosiło tyle samo co w Płocku, tj. 6200 zł. Oznacza, to, że Zarząd Spółki mógł przekazać w 2008 r. jako składkę z tytułu przynależności Spółki do jednej z organizacji pracodawców w wysokości:

$$18\,486 \times 6200 \text{ zł} = 114\,613\,200 \text{ zł/miesiąc}$$

$$114\,613\,200 \text{ zł/miesiąc} \times 12 \text{ miesięcy} / 0,15\% = 2\,063\,037,60 \text{ zł}$$

– Kompania Węglowa S.A. zatrudniała w 2008 r. 64 935 osób, średnie wynagrodzenie w 2007 r. wynosiło 5228,50 zł (Porozumienie pomiędzy związkami a Zarządem Kompanii). Oznacza to, że Zarząd Spółki mógł przekazać w 2008 r. jako składkę z tytułu przynależności Spółki do jednej z organizacji pracodawców kwotę w wysokości:

$$64\,935 \times 5228,50 \text{ zł} = 339\,512\,647,50 \text{ zł/miesiąc}$$

$$339\,512\,647,50 \text{ zł/m-c} \times 12 \text{ miesięcy} / 0,15\% = 6\,111\,227,65 \text{ zł}$$

– Grupa PGNiG SA zatrudniała w 2008 r. 31 145 osób[1], średnie wynagrodzenie w 2007 r. wynosiło 3800 zł[2]. Oznacza, to, że Zarząd Grupy mógł przekazać w 2008 r. jako składkę z tytułu przynależności Spółki do jednej z organizacji pracodawców kwotę w wysokości:

$$31\,145 \times 3800 \text{ zł} = 118\,351\,000 \text{ zł/miesiąc}$$

$$118\,351\,000 \text{ zł/miesiąc} \times 12 \text{ miesięcy} / 0,15\% = 2\,130\,318,00 \text{ zł}$$

– Tauron Polska Energia S.A. zatrudnia w 2012 r. 28 800 pracowników[3], średnia płaca w energetyce w 2011 r. to

4730,60 zł4. Oznacza to, że Zarząd Spółki może przekazać w 2012 r. jako składkę z tytułu przynależności Spółki do jednej z organizacji pracodawców kwotę w wysokości:

$28\,800 \times 4730,60 \text{ zł} = 136\,241\,280 \text{ zł/miesiąc}$

$136\,241\,280 \text{ zł} \times 12 \text{ miesięcy} / 0,15\% = 2\,452\,243,04 \text{ zł}$

Jak wspomniałem wcześniej, wyliczenia są hipotetyczne, dokonane na podstawie dostępnych informacji. Ale jakże porażające.

Nie dziwi mnie w tym przypadku możliwość zatrudniania np. przez PKPP „Lewiatan” w siedzibie w Warszawie i w biurze w Brukseli ponad 50 osób (dane ze strony internetowej).

Ponadto innymi „skromnymi” źródłami finansowania działalności tych organizacji są świadczenia członków w zakresie wspierania organizowanych seminariów, szkoleń, konferencji, kongresów, zjazdów itp., itd., w tym międzynarodowych. Nie jestem temu przeciwny. Wskazuję jedynie, że każdy członek organizacji dysponuje funduszami na reklamę.

Na zakończenie: nie twierdzę, że kwoty, o których napisałem, organizacje pracodawców otrzymują w rzeczywistości. Obalam jednak w ten sposób mit, jakoby związki zawodowe w Polsce były w posiadaniu olbrzymich ilości pieniędzy – gdyż znacznie większymi środkami finansowymi dysponują organizacje pracodawców.

Autor: Janusz Jerzy Gołąb

Źródło: [Nowy Obywatel](#)

OD AUTORA

Powyższy tekst jest nieco zmienioną wersją artykułu, który ukazał się w czasopiśmie „Przegląd. O czym piszą związkowcy”, wydawanym przez Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, nr 23(37)/2012, 15 września 2012 r. Dziękujemy Grzegorzowi Ilce za pomoc.

PRZYPISY

[1]

<http://www.pgnig.pl/reports/raportroczny2010/files/assets/seo/page56.html>

[2] <http://www.ekonomia24.pl/arttykul/112317.html>

[3]

http://inwestor.msp.gov.pl/portal/si/form/r73/Tauron_Polska_Energia_SA_z_siedziba_w_Katowicach.html

[4]

http://serwisy.gazetaprawna.pl/praca-i-kariera/arttykuly/598451,w_gornictwie_place_wzrosly_o_39_7_procent_ile_mozna_zarobic.html